

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 14 kwietnia 2023 r.

Pozycja 90

POSTANOWIENIE z dnia 19 stycznia 2023 r. Sygn. akt Ts 146/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Andrzej Zielonacki,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej [...] Sp. z o.o. z siedzibą w B. o zbadanie zgodności:

art. 31 ust. 1 oraz art. 34 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2019 r. poz. 2204) w zakresie, w jakim:

- a) „przekształcenie przedsiębiorcy w spółkę kapitałową na podstawie art. 551 § 1 w zw. oraz przejście – na podstawie art. 584² § 1 [Kodeksu spółek handlowych] – ogółu praw i obowiązków przedsiębiorcy związanych z jego przedsiębiorstwem na spółkę w ramach sukcesji uniwersalnej, potwierdzone konstytucyjnym wpisem spółki przekształconej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego na podstawie prawomocnego postanowienia sądu nie stanowi udokumentowanego zdarzenia będącego podstawą do dokonania wpisu do księgi wieczystej”,
- b) „dokumenty sporządzone na podstawie art. 584¹-584¹³ [Kodeksu spółek handlowych] (zawierające katalog zamknięty tych dokumentów) nie są wystarczające do wykazania następstwa po osobie wpisanej jako właściciel nieruchomości wykorzystywanej w działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę w ramach prowadzonego przedsiębiorstwa”

– z art. 21 ust. 1, art. 64 ust. 1 i 2 oraz art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

1) podjąć zawieszone postępowanie,

2) umorzyć postępowanie,

3) oddalić wniosek o zwrot kosztów.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 17 maja 2021 r. (data nadania) [...] Sp. z o.o. z siedzibą w B. (dalej: skarżąca), reprezentowana przez pełnomocnika z wyboru, wystąpiła z żądaniem przedstawionym w komparycji niniejszego posta-

nowienia. Skarżąca wniosła również o zwrot kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Z uwagi na wniesienie przez skarżącą do Sądu Najwyższego skargi kasacyjnej od orzeczenia wskazanego jako ostateczne w sprawie, Trybunał postanowieniem z 9 lutego 2022 r. zawiesił postępowanie do czasu rozpoznania skargi kasacyjnej.

Pismem z 9 sierpnia 2022 r. (data nadania) skarżąca wniosła o podjęcie zawieszonego postępowania, a także cofnęła skargę konstytucyjną i wniosła o umorzenie niniejszego postępowania.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) w związku z art. 180 § 1 pkt 4 *in fine* ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, ze zm.) postępowanie w sprawie wstępnego rozpoznania skargi konstytucyjnej należy podjąć z urzędu, gdy ustanie przyczyna zawieszenia, w szczególności gdy rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego postępowania – z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia kończącego to postępowanie bądź przedtem, stosownie do okoliczności.

Mając na uwadze powyższe, postanowiono jak w punkcie 1 sentencji.

2. W myśl art. 56 ust. 2 pkt 2 u.o.t.p.TK do rozpoczęcia rozprawy skarżący może wycofać skargę konstytucyjną, natomiast stosownie do art. 59 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK cofnięcie skargi konstytucyjnej powoduje konieczność umorzenia postępowania (zob. np. postanowienie TK z 16 czerwca 2020 r., sygn. SK 27/20, OTK ZU A/2020, poz. 24) również wówczas, gdy do cofnięcia dojdzie na etapie wstępnego rozpoznania skargi konstytucyjnej (zob. np. postanowienia TK z: 29 lutego 2016 r., sygn. Ts 254/14, OTK ZU B/2016, poz. 144; 28 czerwca 2017 r., sygn. Ts 35/17, OTK ZU B/2017, poz. 136; 3 października 2019 r., sygn. Ts 108/18, OTK ZU B/2020, poz. 25; 11 maja 2022 r., sygn. Ts 252/21, OTK ZU B/2022, poz. 171). Trybunał w swoim orzecznictwie wyjaśniał bowiem, że prawo do cofnięcia skargi konstytucyjnej przed rozpoczęciem rozprawy mieści się w granicach swobodnego uznania skarżącego i stanowi odzwierciedlenie zasady dyspozycyjności, na której opiera się postępowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym (zob. np. postanowienia TK z: 4 marca 1999 r., sygn. SK 16/98, OTK ZU nr 2/1999, poz. 26; 7 lipca 2011 r., sygn. Ts 207/09, OTK ZU nr 4/B/2011, poz. 301; 6 sierpnia 2012 r., sygn. Ts 146/12, OTK ZU nr 4/B/2012, poz. 387; 1 lipca 2015 r., sygn. Ts 248/14, OTK ZU nr 4/B/2015, poz. 387; 13 marca 2018 r., sygn. Ts 217/17, OTK ZU B/2018, poz. 79; 6 lutego 2019 r., sygn. Ts 30/18, OTK ZU B/2019, poz. 75).

Mając na uwadze powyższe, postanowiono jak w punkcie 2 sentencji.

3. Stosownie do art. 54 ust. 2 u.o.t.p.TK w przypadku wyroku uwzględniającego skargę konstytucyjną, Trybunał orzeka, w drodze postanowienia, na rzecz wnoszącego skargę zwrot kosztów postępowania przed Trybunałem od organu, który wydał akt normatywny będący przedmiotem skargi (zdanie pierwsze). W uzasadnionych przypadkach Trybunał może orzec zwrot kosztów postępowania przed Trybunałem również wówczas, gdy nie uwzględnił skargi (zdanie drugie).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego zwrot kosztów postępowania w sytuacji nieuwzględnienia skargi konstytucyjnej ma charakter wyjątkowy i jest odstępstwem od zasady ogólnej. Oznacza to, że pojęcie „uzasadnionego przypadku” musi być

interpretowane ściśle i nie może podlegać wykładni rozszerzającej. Określając okoliczności, które można zaliczyć do katalogu „uzasadnionego przypadku”, winno się brać pod uwagę – z jednej strony – charakter postępowania w sprawie skargi konstytucyjnej, która jest nie tylko środkiem ochrony indywidualnych wolności i praw, lecz także środkiem ochrony Konstytucji, a z drugiej strony – konkretną sytuację podmiotu wnoszącego skargę (por. np. postanowienia TK z: 27 czerwca 2006 r., sygn. SK 35/04, OTK ZU nr 6/A/2006, poz. 74 oraz 19 grudnia 2012 r., sygn. SK 34/09, OTK ZU nr 11/A/2012, poz. 144).

Trybunał Konstytucyjny, rozpatrując wniosek w niniejszej sprawie, nie znajduje podstaw do uznania, że zachodzi „uzasadniony przypadek”, który przemawiałby za zasądzeniem na rzecz skarżącej zwrotu kosztów postępowania.

W związku z powyższym postanowiono jak w punkcie 3 sentencji.